Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen päivittäminen

Aluehallitus 23.11.2026
ÖVPH/1578/00.04/2026

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Strategisen johdon yksikkö, johtava asiantuntija Katariina Kauniskangas, VARHA
Konsernipalvelut, tutkimus- ja kehitysjohtaja Ville Kytö, VARHA
Tyks-sairaalapalvelut, valmiusylilääkäri Karri Kirjasuo, VARHA
Pelastus- ja ensihoitopalvelut, pelastuspäällikkö Marko Hottinen, VARHA
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Selostus

Valtioneuvoston asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueista (91/2022) 1 § mukaisesti Länsi-Suomen yhteistyöalueen muodostavat ja yhteistyösopimuksen sopijaosapuolia ovat Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Satakunnan hyvinvointialue ja Pohjanmaan hyvinvointialue.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) velvoittaa samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen (YT-alue, YTA) kuuluvat hyvinvointialueet tekemään valtuustokausittain yhteistyösopimuksen (YTA-sopimus). Länsi-Suomen yhteistyöalueiden aluevaltuustot ovat hyväksyneet Länsi-Suomen YTA-sopimuksen kesäkuussa 2024 (Varsinais-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto 12.6.2024 § 63, Satakunnan hyvinvointialueen aluevaltuusto 10.6.2024 § 48, Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto 10.6.2024 § 36). Sopimusta on täydennetty lokakuussa 2025 (Varha AV 26.9.2025 § 90, Satakunta AV 6.10.2025 § 78, Pohjanmaa AV 6.10.2025 § 58) ja huhtikuussa 2026 (Varha AV 29.4.2026 § 36, Satakunta AV 13.4.2026 § 15, Pohjanmaa AV 30.3.2026 § 10).

Sote-järjestämislain 36 §:n mukaan yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittami¬nen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden laki¬sääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaa¬miseksi. Yhteistyösopimuksen on edis¬tettävä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannus¬vaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilas¬turvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhden¬vertaista saata¬vuut¬ta, kielellisiä oikeuksia sekä palvelu¬ketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimi¬vuutta. Sopimuksessa on lisäksi varmistettava riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen tehtävien hoitamiseksi. Valtioneuvoston asetuksessa (309/2023) säädetään tarkemmin hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta. Yhteistyösopimus perustuu edellä mainittujen lisäksi myös muihin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja tuottamista koskeviin säädöksiin. Länsi-Suomen YTA-sopimuksella sovitaan lisäksi pelastustoimen yhteistyöstä Länsi-Suomen yhteistyöalueella.

YTA-sopimuksen päivitys on nyt valmisteltu Länsi-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden aluevaltuustojen hyväksyttäväksi. Valmistelussa on otettu huomioon sosiaali- ja terveysministeriön maaliskuussa 2025 kaikille yhteistyöalueille tekemä järjestämislain mukainen aloite YTA-sopimusten päivittämisestä vuoden 2026 loppuun mennessä sekä STM:n laatima YTA-sopimisen soveltamisohje.

Järjestämislain 37 §:n 3 momentin mukaan ennen yhteistyösopimuksen hyväksymistä hyvinvointi¬alueiden on kuultava sosiaali- ja terveysministeriötä. Länsi-Suomen yhteistyöalue järjesti sosiaali- ja terveysministeriölle kuulemistilaisuuden sopimusluonnoksesta 4.9.2026.

Järjestämislain 37 §:n 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveysalan koulutusta alueella antaville korkeakouluille tulee varata tilaisuus tulla kuulluksi järjestämislain 36 §:n 3 momentin 7 kohdan perusteella sovittavista asiakokonaisuuksista. Kirjallinen kuuleminen toteutettiin alkusyksystä 2026 ja saadut lausunnot on otettu sopimusluonnoksessa huomioon.

Sopimuksen sisältöjä on tarkennettu aiempaan sopimukseen nähden merkittävässä määrin: Kaikkia sopimuksen sisältöjä on tarkasteltu juridista viitekehystä vasten, huomioiden erityisesti sote-järjestämislain 36 § 1–2 momenttien mukaiset turvaamis- ja edistämisvelvoitteet. Lisäksi sopimuksen toimeenpantavuus sopimuksen solmimisvaiheessa on varmistettu ja tarvittavilta osin aikataulutettu. Sopimuksen keskeisenä lähtökohtana on ollut tarpeen- ja tarkoituksenmukainen yhteistyö.

Länsi-Suomen yhteistyöalueen päivitetty yhteistyösopimus liitteineen on esityslistan liitteinä 1–3.

Yhteistyösopimuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön ja yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välisissä neuvotteluissa, johon osallistuvat myös valtiovarain-ministeriö ja sisäministeriö.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina
ehdottaa, että aluehallitus päättää:

1. esittää aluevaltuustolle, että se päättää hyväksyä liitteenä olevan Länsi-Suomen yhteistyöalueen päivitetyn yhteistyösopimuksen ja sen liitteet
2. valtuuttaa valmistelevat viranhaltijat tekemään sopimukseen ja sen liitteisiin vähäisiä teknisiä ja visuaalisia muutoksia ennen aluevaltuuston käsittelyä.

Päätös:

Liitteet

Liite 1	Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimus 2026–2029
Liite 2	Liite 1 Länsi-Suomen YTA-johtamisjärjestelmä
Liite 3	Liite 2 Toimeenpanosuunnitelma

Oheisaineisto